

Nieuwsbrief maart 2014

1 Klachtenoverzicht 2013 en meldingen begin 2014

Meldpunt Vreemdelingendetentie

1

2 Reactie Meldpunt op het Wetsvoorstel terugkeer en vreemdelingenbewaring en andere reacties

Publicaties en actualiteit

3 Medische zorg in detentiecentra

Vergelijking rapporten IGZ en Nationale Ombudsman

3

4 Honderdste wake detentiecentrum Zeist en het bijwonen van wakes

Overig

Meldpunt Vreemdelingendetentie

verzamelt klachten over de omstandigheden in vreemdelingendetentie.

Het doel is om zo meer zicht te krijgen op de detentie-omstandigheden en dit terug te koppelen naar de politiek en media. Daarnaast bieden we hulp bij de opvolging van klachten.

Heeft u een klacht? Bel dan naar **030-2990222**, vanuit detentie kunt u gratis bellen naar **0800-3388776** of vul het klachten formulier in op onze [website](#).

1. Klachtenoverzicht 2013 en meldingen begin 2014

Klachtenoverzicht 2013

In 2013 heeft het Meldpunt in totaal 244 klachten ontvangen. Wanneer we de klachten uitsplitsen, komen we tot de volgende top 5:

1. Medische zorg	100 klachten
2. Bejegening	27 klachten
3. Isolatie	24 klachten
4. Terugkeer	18 klachten
5. Juridische bijstand/advocaat	14 klachten

Met stip op nummer 1 staan de klachten over de (toegang tot) medische zorg in vreemdelingendetentie. In totaal kwamen er 100 klachten hierover binnen afgelopen jaar. Dit komt neer op 41% van het totale aantal klachten. Bij medische klachten valt *bijvoorbeeld* te denken aan een lange wachttijd voor consultatie, dus het lang wachten op een bezoek aan een dokter en/of psychiater.

De meeste klachten waren afkomstig uit detentiecentrum Rotterdam, waar in totaal maar liefst 101 klachten vandaan kwamen. Gevolgd door detentiecentrum Schiphol, waar wij in totaal 85 klachten uit ontvingen. Op de derde plaats staat het detentiecentrum Zeist. Hier vandaan hoorden wij in totaal 46 klachten.

Meldingen begin 2014

Moeder met jonge kinderen in detentiecentrum Rotterdam

Op 4 februari 2014 kwam het Meldpunt in contact met een Nigeriaanse vrouw, moeder van twee jonge kinderen (2 en 3 jaar), die in detentiecentrum Rotterdam was geplaatst. De vrouw vertelde ons dat haar kinderen veel huilden tijdens hun verblijf op cel. Na een paar dagen werd de vrouw samen met haar kinderen richting Schiphol gebracht om uitgezet te worden. Deze uitzetting ging echter alles behalve vriendelijk. Vlak voordat de vrouw het vliegtuig in zou worden gebracht, werd zij tegen de grond gewerkt en kreeg vervolgens een 'bodycuff' aan (hiernaast afbeeldingen van bodycuffs), waardoor haar armen en benen aan elkaar gebonden waren. Haar kinderen waren op dat moment (huilend) bij haar weggehaald door twee bewakers. Waar zij waren ten tijde van het voorval, was ook voor de moeder de vraag.

Op 13 september 2013 heeft de Staatssecretaris echter aangekondigd dat hij in het beleid rondom vreemdelingenbewaring specifiek aandacht zal besteden aan kwetsbare groepen. Gezinnen met kinderen worden in principe voor hun uitzetting niet meer in vreemdelingenbewaring geplaatst, tenzij zij zich eerder aan het toezicht hebben onttrokken. Het verblijf in een cel schaadt het recht op ontwikkeling van kinderen en de Coalitie Geen Kind in de Cel pleit er dan ook voor dat kinderen helemaal niet meer in vreemdelingendetentie geplaatst kunnen worden. Klik [hier](#) voor de publicatie 'Papa, hebben we iets ergs gedaan?'.

Ernstig zieke man uitgezet

In januari van dit jaar is het Meldpunt in contact gekomen met een man uit Guinee. De man is blind aan één oog en aan het andere oog ziet hij nog maar voor 5%. Om zijn 'goede' oog te kunnen behouden moet hij dagelijks drie soorten oogdruppels gebruiken. Doet hij dit niet, dan wordt hij op korte termijn ook aan dit oog volledig blind.

De dag voordat de nagenoeg blinde man uitzet zou worden, is hij in een cel met cameratoezicht geplaatst en als hij naar het toilet wilde, moest dit geboeid. Al de keren dat hij naar het ziekenhuis moest (27 keer!), werd hij geboeid vervoerd. Daarnaast mocht de man sinds december niet meer naar een specialist in het ziekenhuis voor zijn ogen. Ondanks dat er nog twee procedures aanhangig zijn, een medische procedure en een procedure voor verblijf bij zijn driejarig zoontje, is de ernstige zieke man in februari 2014 uitgezet naar Guinee.

Naakt voor de camera

In januari heeft een man contact opgenomen met het Meldpunt vanwege een celinspectie die niet naar behoren was uitgevoerd. Nadat de man net was opgestaan, werd er onverwachts een celinspectie bij hem uitgevoerd. Hij moest met de bewakers meekomen (enkel in een boxer-short en op slippers) en werd naar de isoleercel gebracht. Hij vertelde dat hij zich voor een camera (!) moest uitkleden. In zijn woorden: 'strippen'. Daarna moest hij drie keer bukken, tevens voor de camera. De man heeft hier naar eigen zeggen een trauma door opgelopen: hij voelt zich vies en vernederd. Zoals hij zelf omschrijft, is hij in een depressie geraakt door deze celinspectie. Zo'n zelfde celinspectie is in totaal bij nog drie anderen van zijn afdeling uitgevoerd.

Achtste keer in detentie

Vanuit detentiecentrum Rotterdam kreeg het Meldpunt een melding binnen van een man die nu al voor de achtste keer in detentie is geplaatst. Hij krijgt steeds meer psychische en lichamelijke klachten door het uitzichtloze bestaan in detentie. Bij een onverwachtse celinspectie werden alle spullen van de man overhoop gehaald en toen hij weigerde zich te laten fouilleren (waartoe hij geen reden zag), is er gedreigd met plaatsing in de isoleercel.

2. Reactie Meldpunt op het Wetsvoorstel terugkeer en vreemdelingenbewaring en andere reacties

Reactie Meldpunt op het Wetsvoorstel terugkeer en vreemdelingenbewaring

Tot en met 21 februari 2014 kon er gereageerd worden op het concept *Wetsvoorstel terugkeer en vreemdelingenbewaring*. Het wetsvoorstel bevat een nieuw bestuursrechtelijk kader voor vreemdelingenbewaring. In het wetsvoorstel is het regime voor vreemdelingenbewaring opgenomen, dus de rechten, plichten en omstandigheden in bewaring. Het voorstel bevat daarnaast regels over de oplegging van bewaring en over minder ingrijpende alternatieven die de overheid kan inzetten in het terugkeerproces. Klik [hier](#) voor het concept wetsvoorstel en voor de Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel. Het Meldpunt heeft door middel van een brief een reactie uitgebracht op het Wetsvoorstel.

In het wetsvoorstel wordt een onderscheid gemaakt tussen twee hoofdregimes:

- **Het verblijfsregime**, waar de vreemdelingen in beginsel gemeenschappelijk in de voor hen bestemde ruimten verblijven. De in bewaring gestelde vreemdeling heeft zoveel mogelijk autonomie, kan binnen zekere grenzen eigen keuzes maken ten aanzien van deelname aan activiteiten en neemt daarmee tevens eigen verantwoordelijkheid voor zijn situatie. De vreemdeling kan twaalf uur buiten zijn cel verblijven.
- **Het beheersregime**, dat een grotere mate van beveiliging kent en daardoor meer beperkingen met zich meebrengt. De vreemdelingen mogen bijv. geen eigen mobiele telefoon bij zich dragen, enkel tien min. per week bellen en maar één uur per week bezoek ontvangen. In dit regime is er sprake van meer toezicht en een beperkter dagprogramma. Dit regime is bedoeld voor personen die vanwege hun gedrag of een zekere beheersproblematiek de orde en veiligheid binnen het verblijfsregime te zeer verstoren.

Verblijfsregime

Het Meldpunt is tot op zekere hoogte positief gestemd over de aangekondigde veranderingen binnen het verblijfsregime. Mensen krijgen meer vrijheden ten opzichte van het huidige regime. Toch is het Meldpunt van mening dat de versoepeling verder had mogen en kunnen reiken. Zo is het aantal bezoeken gelijk gebleven.

Beheersregime

Daarnaast zijn er bij de invoering van het beheersregime grote vraagtekens te plaatsen. Het beheersregime brengt vergaande beperkingen met zich mee ten aanzien van de vrijheid van de vreemdelingen. Het beheersregime is volgens de staatssecretaris nodig voor de orde en veiligheid binnen de inrichting maar zou dit dan betekenen dat binnen de huidige methode de orde en veiligheid binnen de inrichtingen niet gewaarborgd is? Het Meldpunt vraagt zich af op welke wijze het rigide beheersregime recht doet aan de beloofde menselijke maat binnen de uitvoering van het vreemdelingenbeleid.

Inkomstenregime en grensdetentie

Het Meldpunt is eveneens niet positief gestemd over het nieuwe stijl inkomstenregime, waar bij binnenkomst in het detentiecentrum het beheersregime zal gelden in plaats van het huidige verblijfsregime. Daarnaast zal de invoering van de wet voor de mensen in grensdetentie een grote stap achteruit betekenen. Ook zij kunnen nu te maken krijgen met het beheersregime. Geen positieve verandering, aldus het Meldpunt.

Concluderend

Al met al wegen de positieve punten die het Wetsvoorstel met zich meebrengt niet op tegen de negatieve punten die de positie van de vreemdeling in vreemdelingendetentie enkel verslechteren.

Klik [hier](#) om de gehele reactie van het Meldpunt te lezen.

Andere reacties

Naast het Meldpunt zijn er nog meer organisaties die gereageerd hebben op het concept Wetsvoorstel:

Klik [hier](#) om de gezamenlijke reactie van elf organisaties te lezen.

Klik [hier](#) om de reactie van de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming te lezen.

Klik [hier](#) om de reactie van de Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken te lezen.

Klik [hier](#) om de reactie van de Nationale Ombudsman te lezen.

Klik [hier](#) om de reactie van de Stichting Landelijk Ongedocumenteerden Steunpunt te lezen.

3. Medische zorg in detentiecentra

Rapport IGZ

In de periode tussen februari en augustus 2013 heeft de Inspectie voor de Gezondheidszorg de kwaliteit en veiligheid van de medische zorg in detentie- en uitzetcentra in Nederland onderzocht. In het onderzoek stond de volgende vraag centraal: in hoeverre voldoet de geleverde medische zorg aan ingeslotenen in detentie- en uitzetcentra aan de normen voor verantwoorde zorg?

Uit het onderzoek valt af te leiden dat een drietal onderwerpen om aandacht vraagt:

- De dossiervoering is te gefragmenteerd en onoverzichtelijk.
- De beoordeling van de psychische gesteldheid vindt onvoldoende systematisch plaats.
- Het ontbreekt aan een uitgewerkt professioneel statuut met afspraken over verantwoordelijkheden en bevoegdheden van en tussen de verschillende zorgverleners.

Toch oordeelt de inspectie in haar rapport van februari 2014 dat er sprake is van verantwoorde medische zorg aan ingeslotenen in detentie- en uitzetcentra. "Screening bij binnenkomst (binnen 24 uur) vindt zorgvuldig plaats en de medische noodzakelijke zorg is voldoende laagdrempelig toegankelijk. Daarnaast is de medische informatieoverdracht adequaat en is er van alle ingeslotenen een actueel medicatieoverzicht beschikbaar", aldus de inspectie.

Klik [hier](#) voor het IGZ rapport 'Verantwoorde medische zorg in detentie- en uitzetcentra'.

Rapport Nationale Ombudsman

In de nieuwsbrief van november 2013 heeft u al kunnen lezen over het rapport van de Nationale Ombudsman (NO) 'Medische zorg vreemdelingen. Over toegang en continuïteit van medische zorg voor asielzoekers en uitgeprocedeerde asielzoekers'. De NO heeft hierin geoordeeld dat de toegang tot medische zorg in vreemdelingendetentie nog te veel drempels kent. "De nadruk op veiligheid staat zelfregie in de weg en daarmee de toegang tot medische zorg". Daarnaast is de NO van mening dat het kader van medische zorg voor vreemdelingen in detentie gemotiveerd wordt vanuit het perspectief van de overheid: namelijk de veiligheid en het voorkomen van risico's, terwijl dit niet altijd in het belang is van de medische zorg voor de vreemdelingen in detentie.

Klik [hier](#) voor het rapport van de Nationale Ombudsman 'Medische zorg vreemdelingen. Over toegang en continuïteit van medische zorg voor asielzoekers en uitgeprocedeerde asielzoekers'.

4. Honderdste wake detentiecentrum Zeist en het bijwonen van wakes

Honderdste wake detentiecentrum Zeist

Op zondag 2 februari 2014 vond de honderdste wake bij het detentiecentrum Zeist plaats. De stoet mensen is om half vijf vertrokken met fakkels en met het spandoek met de tekst 'Human??? Rights!'. Er werd ruim twee kilometer gelopen naar het detentiecentrum. Zowel ouderen als jongeren maakten hun opwachting in de stoet. In totaal waren ongeveer 300 mensen aanwezig bij deze bijzondere wake. De reden voor de wake is om dringend aandacht te vragen voor het onrechtmatig opsluiten van vreemdelingen zonder strafblad. Het opsluiten van dié mensen is een schending van mensenrechten. Het vreemdelingenbeleid is op dit punt niet humaan. De mensen die meelopen met de stille tocht denken er allen hetzelfde over: 'zo willen en mogen wij in ons land niet met mensen omgaan'. Tijdens deze honderdste wake zijn er naast de toespraak van de burgemeester tevens ook toespraken van Binte Roda, lid van de Paaskerk in Baarn en John van Tilborg van de organisatie INLIA geweest. Klik [hier](#) als u meer wilt lezen over deze bijzondere honderdste wake in 'Drieluik', het blad van de Protestantse Gemeente Amersfoort.

Bijwonen van wakes

Wil u de mensen in de vreemdelingenbewaring ook laten weten dat u het niet eens bent met het regime waarin zij zich bevinden? Of wilt u hier meer over te weten komen? Bezoek dan samen met vrijwilligers en organisaties (één van) de detentiecentra tijdens de komende wake(s):

Detentiecentrum Zeist

Voor de komende wakes en adresgegevens kunt u [deze website](#) in de gaten houden.

Detentiecentrum Rotterdam

Voor de komende wakes en adresgegevens kunt u [deze website](#) in de gaten houden.

Detentiecentrum Schiphol

Voor de komende wakes en adresgegevens kunt u [deze website](#) in de gaten houden.

meldpunt
vreemdelingendetentie

Het Meldpunt Vreemdelingendetentie wordt mede mogelijk gemaakt door:

Dokters van de Wereld, K.F. Hein Fonds, Stichting het R.C. Maagdenhuis en Haella.

www.meldpuntvreemdelingendetentie.nl | 030-2990222 | vanuit detentie: 0800-3388776
Stichting LOS – Meldpuntvreemdelingendetentie